

De Druivenstreek

.....
Bekende inwoners
gidsen je door hun streek

Anne Peeters

.....

met foto's van Jan Crab
en Thomas De Boever

Peeters, Anne
De Druivenstreek

© 2018 Davidsfonds / Standaard Uitgeverij nv,
Rijnkaai 100/A11, B-2000 Antwerpen en Anne Peeters
Gemaakt onder licentie van Davidsfonds. 'Davidsfonds' is het geregistreerde
merk van Davidsfonds vzw, Quinten Metsysplein 12, 3000 Leuven.

www.standaarduitgeverij.be
info@standaarduitgeverij.be

Vertegenwoordiging in Nederland:
New Book Collective
Amsterdam
www.newbookecollective.com

Eerste druk april 2018

Vormgeving: Daniël Peetermans
Kaarten: Els Ruppol
Foto's: Jan Crab en Thomas De Boever

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd,
opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in
enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën,
opnamen of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming
van de uitgever.

ISBN 978 90 5908 923 5
D/2018/0034/71
NUR 511

Inhoud

Nog een druifje?	8
Met Dixie Dansercoer op survival door Huldenberg	10
Huldenberg goes polar	10
Allereerste expeditie	12
Zitje op de eretribune	12
Gids van de dag: Dixie Dansercoer	13
Alleen, met twee, samen	15
Het hart van Huldenberg	15
De drie routes van Dixie	16
Het huis van de baron	20
Sint-Rochus & gezellen	20
Volg de rivier	22
Dixie de boer	22
Volg je eigen kompas	24
Poolreiziger zoekt ijs	24
Puur praktisch	25
Aperitieven in Tervuren met Jeroen De Pauw	26
Start aan de Panquinkazerne	26
Gids van de dag: Jeroen De Pauw	29
Wie was Panquin?	30
Aperitiefje voor onderweg	30
Als je toch in Tervuren bent...	31
Wandelroute van circa 4,5 km	32
Fietsroute van circa 10 km	32
Picknick op het grasveld	36
Mini-Stonehenge	37
Terroir van Tervuren	37
‘Wijn maken is een combinatie van wetenschap en intuïtie’	39
Verborgene parel Centho	42
Wereldkampioen chocola	43
Tips van Jeroen	45
Met Walter Baele langs Hoeilaartse serristenvilla’s	48
Serristenvilla gezocht	50
Gids van de dag: Walter Baele	51
Wandeling van circa 4,5 km door Hoeilaart	53
Het zware leven van de serrist	55

Wie was Felix Sohie?	56
De eerste en tweede generatie	56
Een echte Mariën?	59
Proeven in de serre	62
Als je toch in Hoeilaart bent...	65
Gluren bij de burens	65
Aan de boemel door brouwersdorp Neerijse met Freddy Delvaux	66
Vijf generaties Decoster...	68
Gids van de dag: Freddy Delvaux	69
... twee generaties Delvaux	69
Wandelroute door het dorp van 4 à 4,5 km	72
Wandelroute naar de Doode Bemde van 5,6 km	72
Brouwerij De Kroon	75
Midden in het dorp	75
Twee torens en een schrijn	77
Paarden met pensioen	80
Duik in de natuur	82
Met stripheld Nero door Hoeilaart	84
In een klein stationnetje	86
Gids van de dag: Nero	87
Wandeling van circa 3,8 km	87
Tramstation gecoverd	90
Nero's badkamer	90
Inwijkeling wordt ereburger	94
Op naar Groenendaal	95
Stukje priorij	95
Park en natuurleerpad	96
Wafelenbak?	96
De Schat van Hoeilaart in Brussel	97
Chez Victorine	98
De verrijzenis van Nero	98
Beroemde Hoeilanders	100
Het kindvriendelijke Overijse van Heidi Lenaerts	102
Stad of platteland?	102
Aan de rand van het woud	104
Gids van de dag: Heidi Lenaerts	105
Wandeling rond het meer (2,5 km)	106
Ouderwets gezellig	108
Meisjes met ijsjes	108

Koud ijs, warme passie	110
Tour de crème	110
Miss Druif	111
Recht uit de serre	112
Het huis van de druif	115
Flaneren rond het meer	117
Rond het meer	118

Op verkenning in Afrika in Tervuren met Peter Verlinden

	120
Gids van de dag: Peter Verlinden	123
Wandeling van circa 4,4 km	123
Van moeras tot museum	126
Hoe Afrika in je bloed kruipt	127
The Congo, I presume?	129
Tijdreis naar 2018	132
Blij met het nieuwe museum	133
Blijft Leopold II?	135
Hoe zat het met de Congo?	136
Knappe restauratie	138

In het spoor van Leopold II met Kathy Pauwels

	140
Detectivewerk in de kou	142
Gids van de dag: Kathy Pauwels	143
Parkwandeling van circa 5,5 km	144
Vrouw met een missie	146
De koning-met-de-baard	146
Start in de moestuin	147
Spelen in de moestuin	153
Koninklijke erfenis	153
Sociaal Spaans Huis	154
Bezoekje aan de Koninklijke Loge	156
Logeren in de loge	158

Inleiding

Mog een drijfje?

Waar is de tijd dat je op ziekenbezoek zo'n prachtige tros Belgische Leopold III-druiven meenam in een mandje met vloeipapier? Zo lang geleden is dat niet... en je kunt die verrukkelijke trossen nog altijd vinden in de Druivenstreek. Nú is het moment om die te bezoeken, want van de duizenden serres rond Overijse en Hoelaart blijven er steeds minder over. De druiventeelt floreerde hier tussen 1865 en 1950, Hoelaart werd zelfs 'het glazen dorp' genoemd. Het begon allemaal met de experimenten van tuinman Felix Sohie in de serres van het kasteel van Huldenberg. Hij zorgde voor een rijkdom waar je nu nog altijd van kunt genieten. Door te wandelen langs de typische serristenvilla's bijvoorbeeld die de druiventelers konden bouwen met de opbrengst van hun serres. Acteur Walter Baele woonde lange tijd in zo'n prachtig huis en kijkt er met heimwee op terug.

De glooiende heuvels lenen zich niet alleen voor serres, ze zorgen er ook voor dat je hier heerlijk kunt wandelen, fietsen en sporten. Dixie Dansercoer koos bewust voor deze streek als thuisbasis; ook al zit je maar op 10 kilometer van Brussel, toch is de natuur hier overweldigend. 'Dit komt in België het dichtst bij wat bergen zijn', vindt de avontuurlijke poolreiziger. Op de hellingen langs de vallei van de IJse kan hij zijn conditie scherp houden, midden in het groen.

Dat groen lokte tekenaar Marc Sleen naar Groenendaal: door de overweldigende natuur van het Zoniënwoud vond zijn geesteskind Nero in Hoelaart zijn thuis. Je ziet de stripheld dan ook overal in het dorp. Zijn geestelijke vader genoot er tijdens het tekenen van de machtige bomen van het Zoniënwoud, de hertjes, de vogels die hij hoorde fluiten tot in zijn werkkamer...

Midden in dat groene woud bouwde koning Leopold II met veel grandeur de renbaan van Groenendaal en de Koninklijke Loge erbij. Met een beetje verbeelding zie je bij het paviljoen de paarden nog in volle galop en hoor je de krijtjes van de bookmakers krassen. Wil je nog verder wandelen in de voetstappen van Leopold II? Dat kan met royaltywatcher Kathy Pauwels, zij gidst je vanuit de moestuin van Leopold door zijn koninklijke achtertuin, het park van Tervuren.

Diezelfde koning Leopold II bouwde ook het AfricaMuseum in Tervuren. VRT-journalist en Afrikakenner Peter Verlinden ging als eerste een kijkje nemen in het gerestaureerde museum met het nieuwe paviljoen van architect Stéphane Beel. Hij leidt je niet alleen rond in de museumzalen, maar ook in een stukje – soms gevoelige – koloniale geschiedenis.

In het park van Tervuren – nog zo'n royaleerfenis van Leopold II – is het heerlijk picknicken in trendy apero-style met tv-kok Jeroen De Pauw. Hij is geboren en getogen in Tervuren en toont je de lekkerste plekjes van zijn gemeente, inclusief een echt wijndomein.

Als je meer van een biertje houdt, moet je in Huldenberg zijn. Daar wekte bierprof Freddy Delvaux samen met zijn zoon Filip Brouwerij De Kroon opnieuw tot leven. Freddy geeft een rondleiding door zijn biercentrum, vertelt je alle brouwersgeheimen en neemt je daarna mee op een wandeling door het dorp en door het natuurgebied Doode Bemde, langs het water van de IJse.

In Overijse ga je met radiopresentatrice Heidi Lenaerts en haar dochters Lily Rose en Bonnie Lotta op stap. IJsjes eten, ontdekken dat 'Miss Druif' eigenlijk een koningin is, zwaaien naar de bootjes op het meer: hier valt voor kinderen zoveel te beleven!

Lekker eten en drinken, wandelen, fietsen, sporten, een museum meepikken, genieten van de architectuur, de rijke geschiedenis, de natuur: hier in de Druivenstreek kan het allemaal.

Anne Peeters, auteur

Jan Crab en Thomas De Boever, fotografen

Met Dixie Dansercoer op survival door Huldenberg

Naast het gemeentehuis van Huldenberg staat een iglo. Er ligt witte, marmeren sneeuw en er staat een bronzen poolreiziger bij, Dixie Dansercoer. De gemeente is duidelijk trots op haar ereburger. En de liefde is wederzijds. De avonturier heeft hier duidelijk zijn hart verloren: Huldenberg is en blijft zijn uitvalsbasis om te genieten van de prachtige streek.

‘Ik word het hier nooit beu’, zegt Dixie Dansercoer, als je hem vraagt waarom hij als wereldreiziger graag thuiskomt in Huldenberg. ‘Ik zie het als een soort avontuur. Dit is zo’n mooie streek, ik blijf altijd nieuwe dingen ontdekken. Er is hier ruimte, natuur, groen en zuurstof. Of ik nu ga wandelen, lopen of fietsen, in de loop der jaren heb ik alle paadjes rond Huldenberg ontdekt en ze blijven me uitdagen. Dan zeg ik: vandaag vertrek ik om 10 uur en staat de zon dertig graden links van de meest zuiderse positie. En ik ben weg. Ik houd die zon in het oog en blijf lopen tot ik ergens op een hoogte uitkom. Het kan ook anders: ik start vanaf het dorpsplein en vertrek richting noordpool – in mijn hoofd. Zo houd ik mezelf scherp. Dat is ook een beetje wat ik op expeditie doe. Ik moet mijn kilometers afleggen om in topconditie te blijven. Dan liever op een wat creatieve manier. Mentaal is het nodig uitdagingen voor jezelf te creëren, om creatief in het niets te stappen.’

Huldenberg goes polar

Hoe belandt een poolreiziger in Huldenberg? Dixie Dansercoer: ‘Ik woon hier sinds 1989 en we zijn inmiddels hier verankerd. In het dorp word ik beschouwd als een rasechte Huldenbergenaar. Deze gemeente heeft me omarmd. De burgemeester en de vorige burgemeesters hebben mijn activiteiten als poolreiziger altijd gevolgd en me ereburger gemaakt. Daar kan ik alleen maar dankbaar om zijn. Net als voor het standbeeld naast het gemeentehuis, dat op zich een bezienswaardigheid is met zijn neobarokke gevel uit 1867-1868.’

‘En nu zijn er grootste plannen voor een nieuw project: Huldenberg goes Polar, om een aantal thema’s, zoals klimaatneutraal zijn, de multiculturele samenleving, multigender en multigeneratie ook in andere gemeentes onder de aandacht te brengen. Dat zal uiteindelijk uitmonden in een expeditie naar de pool. Ik juich alle inspanningen die geleverd worden om nog meer klimaatneutraal te zijn alleen maar toe.’

Allereerste expeditie

‘Ik ben hier niet geboren: vlak na mijn geboorte zijn mijn ouders verhuisd van de kust naar het binnenland. Mijn emigratie naar Vlaams-Brabant was mijn eerste expeditie. Mijn ouders zijn “uitgeweken”, zoals mijn vader het noemt, en mijn vrouw Julie is later vanuit Amerika “ingeweken”, heel vergelijkbaar volgens mijn vader. We lachen daar altijd om, maar zo ben ik hier dus terechtgekomen. Toen ik aan een eigen thuis toe was en op zoek ging naar een natuurrijke plaats, is Huldenberg mijn landingsplek geworden. Ik hou van de heuvels, die kenmerken de streek toch wel echt: de Druivenstreek, met de sterke aanwezigheid van de IJse, die erdoor stroomt. Toen ik rondfietste op zoek naar een stukje bouwgrond trokken de heuvels me erg aan. In mijn achterhoofd had ik toch dat idee dat ik “ergens in de bergen” wilde wonen.’

‘Dus woon ik nu in een straat met “berg” in de naam, langs een flank van de IJse, in Huldenberg. Natuurlijk dacht ik ook praktisch: toen ik me hier vestigde, werkte ik als steward bij Sabena en dan is het natuurlijk handig om zo dicht bij de luchthaven te wonen. Maar tegelijkertijd kan ik me er nog altijd over verbazen dat je zo’n prachtig stuk natuur hebt in zo’n verstedelijkt gebied als Vlaams-Brabant. Dat landelijke karakter in de periferie van de hoofdstad is buitengewoon. Ik heb niet het gevoel dat de adem van Brussel op ons rust.’

Zitje op de eretribune

Voor de poolreiziger is het duidelijk: hier heeft hij zijn thuisbasis gevonden, zónder sneeuw, ijs of permafrost. Als je leert kijken naar de details, is de natuur ook hier overweldigend, vindt Dixie Dansercoer: ‘Wandelend boven op de zuidelijke rand van de val-

GIDS VAN DE DAG: DIXIE DANSERCOER

- poolreiziger en *goodwill special advisor* voor Unicef België
- geboren op 12 juli 1962 in Nieuwpoort als Dirk Dansercoer
- getrouwd met de Amerikaanse Julie Brown en vader van vier kinderen: Jasper, Evelien, Thijs en Robin
- vertrok na zijn middelbare studies voor een jaar naar Amerika; daar werd Dirk Dixie
- studeerde voor vertaler/tolk in Gent en werkte als steward bij Sabena
- was Belgisch surfkampioen, triatleet en wereldkampioen hoogtemountainbiking
- trok in 1997-1998 samen met Alain Hubert in 99 dagen over de Zuidpool
- probeerde in 2002 met Alain Hubert vergeefs de Noordelijke IJszee over te steken in 100 dagen, een barre tocht van 2400 kilometer. In 2007 lukte dat wel, in zijn zwaarste expeditie, die 106 dagen duurde
- ondernam in 2005 een poging om de Beringstraat al zwemmend, peddelend, lopend en skiënd over te steken vanuit Alaska tot in Siberië
- deed in 2007 de beroemde Belgica-expeditie onder leiding van Adrien de Gerlache over, een zeiltocht naar Antarctica
- brak in 2012 het wereldrecord van de langste niet-gemotoriseerde expeditie op de Zuidpool
- slaagde er bij zijn Greenland Ice-avontuur in 2016 in om samen met een Canadese teamgenoot als eerste een 'rondvaart' op de ijsskap van Groenland – een tocht van meer dan 4000 kilometer – af te leggen in 55 dagen met enkel ski's en een vlieger
- maakte een hele reeks films en documentaires over zijn expedities, waaronder *Beyond the Challenge* (2012), *Ecotone* (2009), *In the Wake of the Belgica* (2008) en *Swept Away: adrift between Alaska and Siberia* (2005)
- auteur van 26 boeken, waaronder *Alarm op Spitsbergen* (2016), *Paniek aan boord* (2015), *Verraad op de basis* (2014), *Polar Exploration: a practical handbook* (2012) en *Dixie Dansercoer in the Footsteps of Adrien de Gerlache* (2008)
- leidt samen met zijn vrouw Julie hun bedrijf Polar Circles, dat poolexpedities voor individuen en groepen organiseert en bedrijfstrainingen geeft

lei van de IJse voel je die kracht. Het uitzicht hier is fenomenaal. Mensen reageren vaak: “Wow, ik wist niet dat dit in Vlaanderen bestond!” Je zit zo dicht bij de Brusselse rand, maar je hebt dat compleet vrije gevoel: daar val ik dan voor. Daar, boven die IJsevallei, kijk je boven de kerk uit. Bóven de toren. En een kerk is hoog, hé! Het is een zitje op de eretribune van de natuur. Ik heb zodra ik hier woonde regelmatig foto’s genomen van dezelfde plek, maar er zit zoveel variatie in: de wolkenformaties, sneeuw, mist, vriestemperaturen, een regenboog, bij volle zon... De honderden kleuren die zich kunnen vormen in die vallei... Dat is zo fascinerend. De schoonheid ligt in de subtiliteit. Ook al woon ik hier al lang, het uitzicht blijft me verrassen. Het is nooit hetzelfde. Er is niks monotoons aan, maar je moet het wel leren zien. Ik heb op een bepaalde manier leren kijken. De schoonheid is er, maar je moet er oog voor hebben. Is dat niet de definitie van toerisme en meteen ook van grote tevredenheid: leren kijken naar wat er allemaal is en telkens iets nieuws ontdekken? Dat is wat ik doe met mijn Polar Experience-expedities: openstaan voor een stukje aarde dat er in eerste instantie vrij saai uitziet, maar waar je nooit op uitgekeken

raakt. Wat ik op mijn poolexpedities doe, kun je in het klein ook doen in Huldenberg: leren kijken naar de natuur, op je gevoel afgaan, je oriënteren, weer contact maken met de aarde.'

Alleen, met twee, samen

Huldenberg is de gedroomde plek voor een sportieveling, maar ook puur recreatief is het er zalig ontspannen in de natuur. Er is een uitgebreid netwerk van routes en paden.

'Mijn vrouw is ook helemaal verknocht aan Huldenberg. Ze vindt dat we echt geprivilegieerd zijn met de rust, de kalmte en de natuur die we hier gevonden hebben. Het uitzicht, de sfeer in het dorp, het vrije gevoel... Dat is zalig. Julie en ik gaan geregeld samen trainen. Altijd samen uit, samen thuis. Al sport je samen met een andere intensiteit, hier kan dat prima: er zijn verschillende trajecten die allemaal uitkomen op het dorpsplein, je kunt perfect samen vertrekken om apart te wandelen, te lopen of te fietsen en terug op het centrale plein afspreken. Er zijn genoeg trajecten van telkens een andere moeilijkheidsgraad, er is altijd wel een route op jouw maat.'

HET HART VAN HULDENBERG

Voor Dixie beginnen en eindigen alle expedities in Huldenberg op het centrale dorpsplein. Daar vind je ook twee gezellige cafeetjes. 'Een must is Café Casino, het kloppende hart van deze dorpsgemeenschap, het centrum van het échte dorpsleven. Het dateert van begin vorige eeuw. De fanfare repeteert er boven in de grote zaal, de wandelclub komt er samen... Als je langsfietst of -loopt, fluiten ze je na of roepen zelfs je naam... De goede klant mag hier de achterdeur gebruiken. Het wordt gerund door een broer en zus.'

'Een beetje verder heb je café 't Gouvernement, dat is een beetje roder van gezindte als ik de dorpspolitiek goed begrijp. Ook hier kun je veel couleur locale opsnuiven.'

- CAFÉ CASINO, GEMEENTEPLEIN 23, 3040 HULDENBERG
- CAFÉ 'T GOUVERNEMENT, DE PEUTHYSTRAAT 10, 3040 HULDENBERG

DE DRIE ROUTES VAN DIXIE

Dixie Dansercoer stippelde drie routes uit die je kunt wandelen, lopen of rijden met de mountainbike. Je vertrekt telkens op het dorpsplein van Huldenberg.

ROUTE 1: Wandel of loop: 7,8 km

3 km: Huldenberg naar Loonbeek

0,6 km: Loonbeek naar Margijsbos

3 km: terug naar Huldenberg op de rechteroever van de IJse

1,2 km: terug naar Huldenberg-centrum

ROUTE 2: Loop of MTB: 17,9 km

3 km: Huldenberg naar Overijse

1,7 km: Overijse naar Terlanen

2,6 km: Terlanen naar het St.-Agatha-Rodebos

1,1 km: St.-Agatha-Rodebos

4,1 km: richting Neerijse

1,7 km: Neerijse-dorp

1,4 km: Margijsbos (langs de IJse)

2,3 km: terug naar Huldenberg-centrum

ROUTE 3: MTB: 46,7 km

2,7 km: Huldenberg naar Overijse

4,5 km: naar Tervuren (bos)

6,9 km: naar Leefdaal

6,7 km: naar Bertem

3,5 km: Heverlee (bos)

3,6 km: Oud-Heverlee

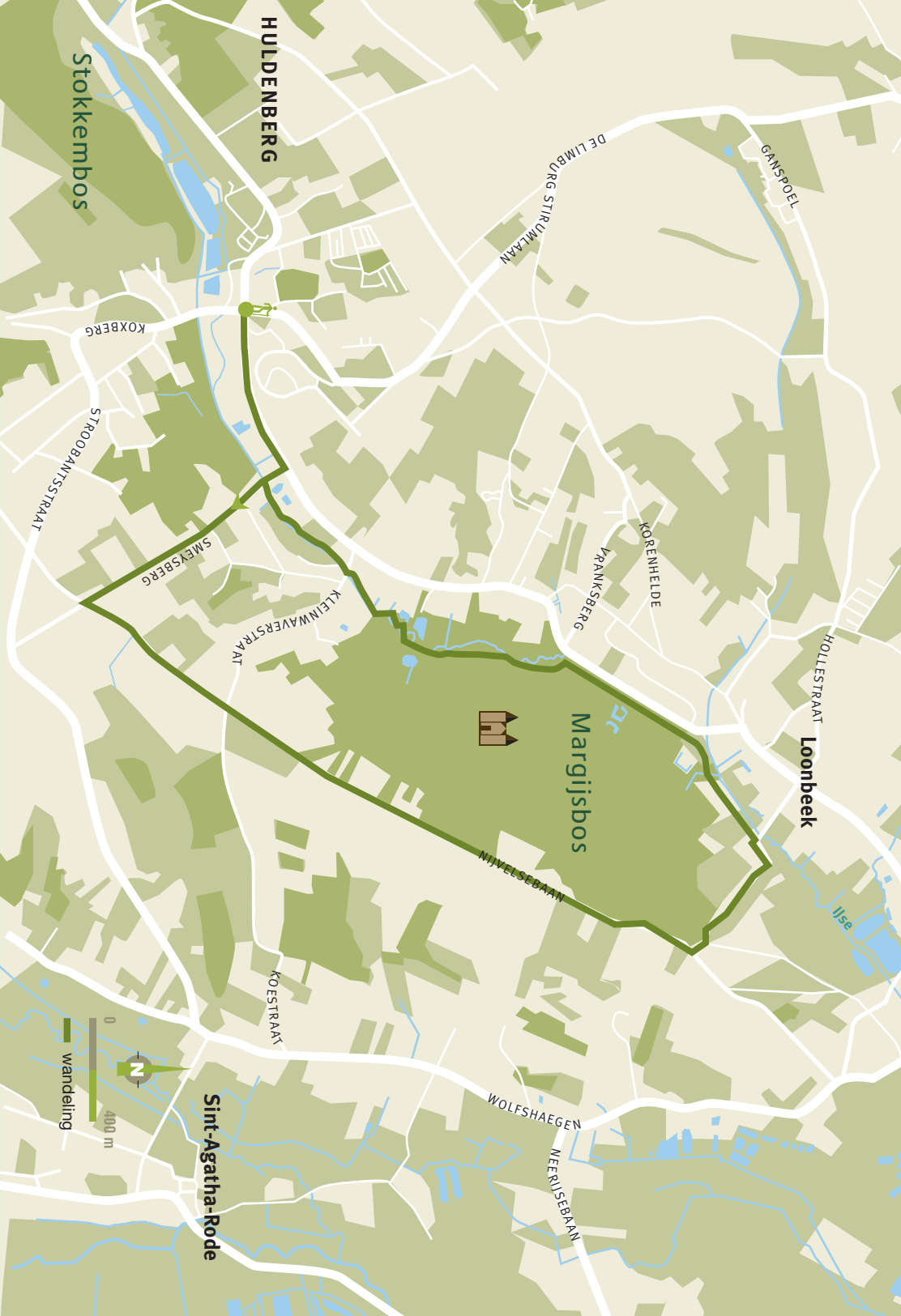
1,2 km: Zoete Waters

4,9 km: Bierbeek

4,1 km: Hamme-Mille

5,2 km: Neerijse

3,4 km: Terug naar Huldenberg-centrum

HULDENBERG

Stokkembos

DE LIMBURG STRIJMMAAN

GANSPOEL

KOXBERG

STROOBANTSSTRAAT

SMEYSBERG

KLEINWAVERSTRAAT

VRANKSBERG

KORENHELDE

HOLLESTRAAT

Loonbeek

Margijsbos

MIJLSEBAAN

IJse

KOESTRAAT

WOLFSHAEGEN

MEERTSEBAAN

Sint-Agatha-Rode

0 400 m

wandeling